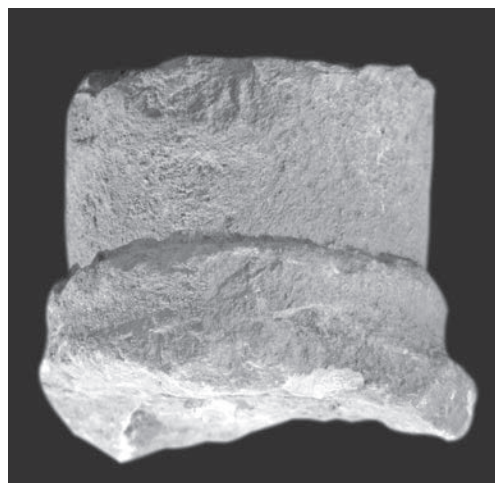

Sl. 34 - Prijedlog rekonstrukcije pluteja s kazetama

Supetarska Draga

Izvan grada Raba starokršćanska plastika povezana je s nekoliko lokaliteta. Jedan od njih je Supetarska Draga. Među kamenim spomenicima iz Supetarske Drage posebno značenje ima mramorni ulomak pluteja s motivom osmerokutne kazete unutar koje je rozeta (Sl. 33, 34, Kat. br. 15). Sasvim sigurno pripada zadarskoj klesarskoj radionici 5. st. i pokazuje povezanost Raba sa Zadrom.¹⁰⁸ Drugi ulomak koji bi se mogao odrediti kao starokršćanski, mali je ulomak stupića s bazom (Sl. 35, Kat. br. 16). Prema dimenzijama, mogao je pripadati oltarnoj menzi. Zbog vrlo fragmentarne sačuvanosti ne može se sigurno odrediti njegova funkcija, a i datacija je upitna.

Starokršćanskom vremenu pripadaju još dva zanimljiva spomenika iz Supetarske Drage – kapitel s glatkim listovima (Sl. 36, Kat. br. 17) i ulomak stupića sa zaobljenim završetkom (Sl. 37, Kat. br. 18). Kapitelić je visok 15 cm, izrađen od vapnenca. Lagano se širi od dna do početka abakusa. Ukrašen je plastično

Sl. 35 - Supetarska Draga, ulomak stupića s bazom

¹⁰⁸ P. Vežić 1990, 247-262., gdje je klesarska radionica u potpunosti definirana.

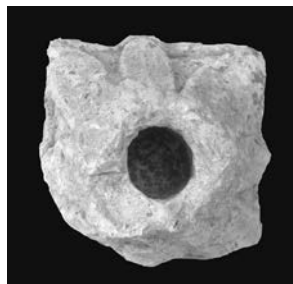
Sl. 36 a - Supetarska Draga, kapitelic

Sl. 37 - Supetarska Draga, stupić sa zaobljenim završetkom

Sl. 36 b - Supetarska Draga, gornja ploha kapitelica

Sl. 36 c - Supetarska Draga, donja ploha kapitelica

istaknutim, glatkim listovima. Od stupića sa zaobljenim ukrasnim završetkom, sačuvao se samo mali ulomak. Teško je reći kakva je točno bila njegova funkcija, ali vjerojatno je riječ o jednoj rustičnoj varijanti oblikovanja kapitela u formi zaobljenog završetka stupića.

Starokršćanskom razdoblju možda pripadaju kapiteli (Sl. 38, 39, Kat. br.75, 76) na prvom paru stupova (od ulaza) znamenite ranoromaničke bazilike u Supetarskoj Dragi. Razlikuju se od drugih, ranoromaničkih kapitela u crkvi. Ukrašeni su plitko klesanim priljubljenim akantusom i volutama u gornjem dijelu. Između akantusa istaknut je dodatni motiv reljefnih paralelnih linija. Listovi akantusa su veliki, raspoređeni samo u jednome redu. Motiv paralelnih linija izveden je pak u dva reda. Kapiteli nisu jednako sačuvani. Onaj na stupu lijevo od ulaza znatno je bolje sačuvan. Ukrašen na tom kapitelu vidljiv je na sve 4 stranice. Tako su vidljivi lijepo oblikovani akantusovi listovi na uglovima. Između listova nalaze se plastično istaknute paralelne linije, motiv koji se ponavlja i ispod istaka na abakusu. Motiv možda predstavlja palmetu, pa bi na kapitelima iz Supetarske Drage mogla biti zastupljena i kombinacija dvaju osnovnih vegetabilnih motiva na kapitelima – akantusa i palmete. Isti dodatni motiv primjećuje se i na drugom, znatno lošije sačuvanom kapitelu. Prema ostacima ukrasa jasno je da su kapiteli bili identično ukrašeni. Ukoliko je riječ o starokršćanskim kapitelima, predstavljali bi važan oslonac za postojanje starokršćanske faze građevine. U literaturi ipak nije postignuta suglasnost o njihovoj dataciji,¹⁰⁹ pa kapiteli možda pripadaju 11. st., vremenu kada su isklesani svi drugi kapiteli na stupovima bazilike u Supetarskoj Dragi.

Kampor

U Kamporu, u samostanskom klaustaru Sv. Eufemije, uzidan je jedan vrlo zanimljiv kasnoantički spomenik (Sl. 40, Kat. br. 19).¹¹⁰ Spomenik je znatno oštećen i danas ima

¹⁰⁹ N. Jakšić 1983, 208; M. Domijan 2007, 231.